

§ 91 Remiss Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne

Ärendenummer: 2021-POL000204

Regionala utvecklingsnämndens beslut

1. Regionala utvecklingsnämnden lämnar föreliggande yttrande över kulturnämndens och hälso- och sjukvårdsnämndens remissförslag "Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne"

Samtliga närvarande ledamöter för sverigedemokraterna deltar inte i beslutet.

Protokollsanteckning

Samtliga närvarande ledamöter för sverigedemokraterna gör bifogad anteckning till protokollet

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämndens synpunkter på "Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne" innefattar bland annat kommentarer på bibliotekens roll i den digitala omställningen, bibliotekens fysiska närvaro i regionen och bibliotekens roll i omställningen till ett hållbart samhälle.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2021-08-19
2. Remissversion av "Bibliotek för alla genom hela livet - Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne"
3. Kulturnämndens beslut om remiss, 2021-06-28, § 32
4. Regionala utvecklingsnämndens remissyttrande 2021-08-19

Vid protokollet
Anna Appelgren

Rätt utdraget intygar

Eva Roosvall

Sänt till:
Kulturnämnden
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Oddvar Fiskesjö
Elisabet Eriksson

Protokollsanteckning

Regionala utvecklingsnämnden 2021-09-23.

Ärende 17, Remiss Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne.

Vi avstår i dagsläget från att delta i beslutet, med hänvisning till att vår partigrupp kommer att ta ställning till biblioteksplanen som helhet efter avslutad remissrunda och inför fastställande av planen. Vi har dock några synpunkter att framföra genom denna protokollsanteckning, och önskar att våra synpunkter höras och arbetas in i biblioteksplanen inför att den senare ska fastställas.

Gällande utvecklingsområdet ”**Bibliotek för kreativitet och kultur**” vill vi framföra att vi givetvis inte har invändningar mot att biblioteken är platser för kreativa och kulturella verksamheter/aktiviteter. Dock menar vi att det är viktigt att de kreativa och kulturella verksamheter/aktiviteter som man väljer att förlägga till biblioteken är av sådan karaktär att de inte har negativ inverkan på den studiero och tystnadskultur som länge varit kännetecknande för biblioteken. Vi anser att det är viktigt att inte tumma på bibliotekens betydelse som fysiska rum av tysta och lugna oaser, där man ska kunna söka information och fokusera på inläring och i tysthet kunna njuta av en bra bok.

Vi vill vidare framföra att det hade varit önskvärt att i biblioteksplanen trycka på vikten av att lyfta fram vårt litterära kulturarv, i syfte att skapa en känsla av delaktighet. Att känna till och ha läst några av våra mest kända författares verk (t ex Villhelm Moberg, Astrid Lindgren, August Strindberg – listan kan göras lång) bidrar till att bygga broar mellan generationer och mellan människor med olika bakgrund. Det borde därför i biblioteksplanen, kopplat till delaktighet, finnas en uppmaning till folkbiblioteken att i högre utsträckning tillgängliggöra och lyfta fram svensk, klassisk litteratur.

Vi vill också påpeka att folkbibliotekens verksamhet och lokalisering är ett kommunalt, inte regionalt, ansvar. I yttrandet lyfts dock vikten av regional fysisk närvaro i form av att alla invånare ska ha tillgång till bibliotek och dess innehåll. Visserligen är detta önskvärt, men det ligger utanför vad Region Skåne kan styra över. Region Skånes kulturförvaltning fördelar statliga och regionala stöd till utvecklingsprojekt på befintliga folkbibliotek och anordnar samt ger stöd till kompetensutveckling för bibliotekspersonal. Kulturförvaltningen arbetar även med att stärka infrastrukturen och mediasamarbetet mellan de befintliga biblioteken. Förvaltningen driver dock inte egna folkbibliotek, och kan därmed inte möta önskemålet i yttrandet om att bibliotek och dess tjänster ska finnas tillgängliga för alla invånare.

Avslutningsvis vill vi också påtala att det finns delar i bibliotekslagen som vi som parti motsätter oss och på riksnivå försöker förändra. Dessa delar i bibliotekslagen återfinns i biblioteksplanen som en följd av att vi i regionen förstås måste förhålla oss till gällande lag, och vi förstår att vi inte kan påverka detta genom yrkanden angående biblioteksplanen utan helt enkelt får acceptera rådande lagstiftning. Vi vill dock ändå påtala det, att det finns delar i biblioteksplanen som vi trots vårt bifall

inte står bakom. Två citat nedan, från en motion till riksdagen, får belysa vad vi har invändningar emot:

”Bibliotekslagen specificerar att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt några prioriterade grupper. Dessa grupper är personer med funktionsnedsättning, personer som tillhör någon av de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska utöver de nationella minoritetsspråken. Hur resurser ska fördelas är alltid en prioriteringsfråga, så även inom biblioteksväsendet. Sverigedemokraterna stödjer till fullo att särskild uppmärksamhet riktas mot de nationella minoritetsspråken och till personer med funktionsnedsättning. Däremot anser vi inte att gruppen personer med annat modersmål än svenska utöver de nationella minoritetsspråken bör vara en prioritet för det svenska biblioteksväsendet. Vi konstaterar att denna grupp är mycket omfattande och att det kan bli oerhört kostsamt och ansträngande för biblioteken att på ett trovärdigt sätt uppnå denna målsättning, särskilt efter de senaste årens omfattande immigration. Inte minst kan det bli en övermäktig uppgift för framförallt de små biblioteken och filialerna runtom i landet. Litteratur på andra språk än svenska och de nationella minoritetsspråken bör därför enbart vara aktuellt att prioritera i utbildningssyften och i de fall en svensk upplaga av boken inte finns tillgänglig. Detta krav om att prioritera böcker på alla världens språk bör därför strykas från bibliotekslagen. Samtidigt är det viktigt att understryka att denna förändring alltså innebär vad som ska prioriteras och ha särskild status och inte vad som ska få behållas eller köpas in i mån av resurser. Samlingar av utländsk litteratur har givetvis ett stort värde och kommer alltid att ha det, vilket gör det självklart att vårda de samlingar som finns och i mån av utrymme fortsatt köpa in internationell litteratur där man så anser befogat, vilket är en fråga för biblioteket och huvudmannen i fråga.”

”...i linje med våra principiella utgångspunkter gällande tillgång till välfärdens tjänster ska personer som inte har rätt att vistas i landet inte heller ha rätt att nyttja bibliotekens tjänster, i synnerhet och i vardagen handlar det om tjänster som lån och abonnemang som kräver personuppgifter och medför kostnader för biblioteken som institutioner.”
(https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/bibliotek-i-tradition-och-fornyelse_H8022117)

För Sverigedemokraterna Region Skåne

Fredrik Ottesen

Victoria Tiblom

Remissyttrande: Bibliotek för alla genom hela livet

Regional biblioteksplan 2022–2025 för Region Skåne

Regionala utvecklingsnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter på förslag till en ny biblioteksplan för Region Skåne.

Regionala utvecklingsnämnden anser att förslaget från kulturnämnden är väl genomarbetat och de fyra utvecklingsområdena är relevanta.

Nämnden lämnar följande synpunkter:

Avsnittet ”**Bibliotek för delaktighet och demokrati**” innehåller mycket relevanta insatser.

Förmågan att kunna vara delaktig och välfungerande i ett digitalt samhälle är oerhört väsentlig, både för att invånaren själv ska kunna agera i samhället och vara anställningsbar men också för att välfärdssektorn ska kunna göra den digitala omställning som krävs. För att välfärdssektorn ska klara att leverera en kvalitativ välfärd med en befolkning som lever allt längre och minskande skatteintäkter krävs ett ökande utbud av digital service.

Avsnittet om ”Digital kompetens och delaktighet” beskriver behoven men det saknas insatser som stödjer behoven i avsnittet ”Region Skåne vill” sidan 9. För att markera den kraftsamling på digital kompetens som behövs för att alla skåningar ska ha en chans att fungera i ett digitalt samhälle föreslår nämnden att följande punkt läggs in i listan under ”Regional biblioteksverksamhet”

- Kraftsamla kring bibliotekens arbete för att öka invånarnas förmåga att förstå och använda digitala tjänster och verktyg.

När det gäller punkten *Med utgångspunkt i användarperspektivet lyfta folkbiblioteken som resurs i kommunernas digitala utveckling*, ser nämnden att biblioteken ligger långt fram i sin digitala utveckling och att den utbildning och utveckling de arbetar med för sin personal skulle kunna spridas som kunskapshöjande insatser till övriga förvaltningar inom kommunerna. Biblioteken skulle kunna ”marknadsföras” som kommunens ”test-labb för digitala tjänster” gentemot övriga förvaltningar.

Regionala utvecklingsnämnden vill också framföra vikten av **regional fysisk närvaro** i alla delar av Skåne så att alla invånare har tillgång till bibliotek och dess innehåll. Planen kan därför med fördel även understryka vikten av analog tillgänglighet i hela Skåne, där tillgången på kompetent personal för guidning och vägledning är av stor betydelse. Tillgänglighet till bibliotekens verksamhet är även viktig ur en socioekonomisk synvinkel samt ur ett landsbygdsperspektiv, där biblioteken är en betydelsefull del av den offentliga servicen.

Avsnittet ”**Biblioteken och Agenda 2030**” behandlar hållbarhetsaspekterna. Planen säger att ” Vissa mål och delmål i Agenda 2030 är extra relevanta för bibliotekens verksamhet.” Givet att Agenda 2030 är en odelbar helhet vore det av stort värde att noggrant kartlägga vilka mål och delmål det rör sig om och hur planen förhåller sig till dem, särskilt i genomförandefasen. Det är positivt att ”Region Skåne vill: - *Synliggöra bibliotekens gemensamma roll i att uppnå Agenda 2030.*” men då det inte är Agenda 2030 i sig som ska uppnås utan långsiktig hållbarhet (bortom 2030), vill nämnden föreslå att formuleringen ändras, förslagsvis till *Synliggöra bibliotekens gemensamma roll i att uppnå miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet i samhället med stöd av Agenda 2030.*”

Hänvisningen och kopplingen till **den regionala utvecklingsstrategin ”Det öppna Skåne 2030**” är tydlig då en implementerad biblioteksplan bidrar till den regionala utvecklingen. Den regionala utvecklingsstrategin är Region Skånes övergripande styrdokument enligt lag. Regionala utvecklingsnämnden ser gärna att detta tydligare ska framgå om möjligt.

BESLUTSFÖRSLAG

Oddvar Fiskesjö
Oddvar.Fiskesjo@skane.se

Datum 2021-08-19
Ärendenummer 2021-POL000204

1 (2)

Remiss Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne

Ordförandens förslag

1. Regionala utvecklingsnämnden lämnar föreliggande yttrande över kulturnämndens och hälso- och sjukvårdsnämndens remissförslag "Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne"

Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämndens synpunkter på "Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne" innefattar bland annat kommentarer på bibliotekens roll i den digitala omställningen, bibliotekens fysiska närvaro i regionen och bibliotekens roll i omställningen till ett hållbart samhälle.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2021-08-19
2. Remissversion av "Bibliotek för alla genom hela livet - Regional biblioteksplan 2022-2025 för Region Skåne"
3. Kulturnämndens beslut om remiss, 2021-06-28, § 32
4. Regionala utvecklingsnämndens remissyttrande 2021-08-19

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Region Skånes kulturnämnd och Region Skånes hälso- och sjukvårdsnämnd beslutade den 24 juni 2021 om att remittera förslag till Regional biblioteksplan för Region Skåne 2022-2025 och regionala utvecklingsnämnden har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter senast den 1 oktober 2021.

Regional biblioteksplan 2022–2025 för Region Skåne är gemensamt framtagen av Region Skånes kulturförvaltning och sjukhusbiblioteken. Kulturförvaltningens uppdrag inom regional biblioteksverksamhet är att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet vad gäller folkbiblioteken i Skåne. Sjukhusbibliotekens uppdrag är att bidra till bättre vård för patienten.

Biblioteksplanen beskriver fyra områden för utveckling och samarbete under

2022–2025:

- Bibliotek för delaktighet och demokrati
- Bibliotek för lärande och läsande
- Bibliotek för kreativitet och kultur
- Bibliotek för hållbarhet och hälsa

Regionala utvecklingsnämndens yttrande innefattar bland annat kommentarer på bibliotekens roll i den digitala omställningen, bibliotekens fysiska närvaro i regionen och bibliotekens roll i omställningen till ett hållbart samhälle.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet bedöms inte ha några ekonomiska konsekvenser.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurist bedöms inte nödvändigt.

Miljökonsekvenser

Ärendet medför i sig inga miljökonsekvenser men givet biblioteksplanens utvecklingsområde för hållbarhet och hälsa bedöms planen medverka till ett hållbarare samhälle, både vad gäller miljömässig och social hållbarhet.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Samråd med fackliga organisationer bedöms inte nödvändigt.

Uppföljning

Detta ärende kommer inte att följas upp i regionala utvecklingsnämnden.

Anna Jähnke
Ordförande

Ulrika Geeraedts
Regional utvecklingsdirektör